

Променяме навиците и начина си на работа и успяваме

Средната месечна заплата в България е ниска, но тя отразява това, което произвеждаме. Казано с други думи, на толкова средно се оценява нашият труд. Оттук идва и терминът производителност на труда, заг който се крие отговорът на въпроса защо получаваме точно такава заплата. Какво всъщност трябва да направим, за да я увеличим 8 пъти?

България е с най-ниска производителност на труда от всички страни - членки на ЕС. И затова са ни най-ниски заплатите. За да получим 2500 евро, трябва рязко да увеличим продуктивността си. Ето как може да се случи това:

- Трябва да работим повече - това и децата го знаят. Въпреки че много от нас смятат, че сме шампиони в тази дейност, проучване на The Economist показва, че българите имаме най-много неработни дни в годината - общо 55 (официални празници, полагаем годишен отпуск и среден брой взети болнични). За сравнение един германец почива средно 37 дни в годината.

- Повече капитал, по-малко труд - капиталоемките фирми са по-ефективни от тези, които отказват да използват машини и нови технологии. Един багер може да изкопае една дупка 5 пъти по-бързо, отколкото човек с лопата. Това означава и 5 пъти по-висока производителност. Затова е необходимо използването на повече иновативни подходи и "копиране" на добрите практики от Европа.

- По-добро ноу-хау, организационна структура и управленски способности. Все още много хора не вярват в тези неща, но привличането на доказал се

мениджър, който да внесе нови умения и начин на работа, може да направи една компания по-конкурентна и да увеличи производителността ѝ за кратко време.

- Квалификация и умения на служителите - инвестирането в образование и обучение е най-добрата инвестиция. България е на едно от последните места в класацията учене през целия живот, което се отразява и на качеството на работата. По-образованите и квалифицираните работници са склонни да бъдат по-продуктивни. А по-продуктивните общества растат по-бързо и стават по-богати.

- По-конкурентоспособна и стабилна среда, която да привлича чужди инвестиции. Важно е гържавата да води прогнозируема финансова политика. Балансиран бюджет, нисък дълг, запазване на ниско ганъчно бреме, електронно правителство и т.н. - Все условия, които привличат повече чуждестранни инвеститори, които да отворят нови заводи и да осигуряват нови работни места. Инвестициите са пряко свързани с ръста на нашите заплати. Естественото присъединяване към чакалнята на Еврзоната също ще има положителен ефект върху доверието към страната и ще доведе до по-ниски лихви и по-лесен достъп до финансиране за фирмите.

Разбира се, има и друг начин да увеличим заплатите на 2500 евро. Държавна намеса, която шоково да вдигне минималната заплата, пенсии и социални плащания, с което да принуди бизнеса да направи същото. Това обаче е изключително опасно и вредно за икономиката, защото може да предизвика криза, фалити на фирми и т.н. Припомнете си какво стана в Унгария, след като в рамките на две години с над 90% беше вдигната минималната работна заплата - хроничният гържавен дефицит и дълг доведоха страната почти до фалит. Като цяло намесата на гържавата трябва да се ограничава до това да създава и поддържа конкурентна среда, с която да привлича инвестиции и бизнесът да се развива. ■

“ Има и друг начин да увеличим заплатите на 2500 евро. Държавна намеса, която шоково да вдигне минималната заплата, пенсии и социални плащания, с което да принуди бизнеса да направи същото. Това обаче е изключително опасно и вредно за икономиката, ще предизвика криза и фалити на фирми. ”